

Foundations of Halacha 20.1 - Which Names are Holy?

<p>1. <u>Parshat Ekev :20</u></p> <p>[It is] Hashem your G-d you shall fear, Him you shall serve, to Him you shall cleave and in His Name you shall swear.</p>	<p>פרשת עקב</p> <p>(כ) אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא אֶתוֹ תַעֲבֹד וּבוֹ תִדְבֹק וּבְשֵׁמוֹ תִשָּׁבַע :</p>
<p>2. <u>Sefer Shaarei Teshuva - Rabbeinu Yonah – Chapter 3</u></p> <p>There among the positive commandments regarding which the general populace are not conscientious such as the mention of the Name of Heaven in vain, as it states, "Hashem your G-d you shall fear", and our Rabbis of blessed memory said: With this, we have been instructed not to mention the Name of Heaven in vain.</p>	<p>ספר שערי תשובה לרבינו יונה שער ג</p> <p>יג ויש במצות עשה מן החמורות שאין המון העם נזהרים בהן, כגון הזכרת שם שמים לבטלה, שנאמר (דברים י, כ): "את ה' אלקיך תירא", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (תמורה ד א): הוזהרנו בזה שלא להזכיר שם שמים לבטלה.</p>
<p>3. <u>Parshat Ki Tavo</u></p> <p>If you will not be careful to perform all the words of this Torah that are written in this Book, to fear this honored and awesome name: Hashem, your G-d.</p>	<p>פרשת כי תבוא</p> <p>(נח) אִם לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַכְּתוּבִים בְּסֵפֶר הַזֶּה לִירְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ :</p>
<p>4. <u>Rambam Hilchot Shavuot 12</u></p> <p>It is not only an oath in vain that is prohibited; rather, it is prohibited even to utter one of the select Names in vain, even though one does not swear. The Torah commands and states, "to fear this honored and awesome name". Under the category of fearing [the Name] that one should not utter it in vain. Therefore, if one had a slip of tongue and uttered a Name in vain, he should hurry and immediately praise, glorify and beautify [Hashem's name] so it will not have been uttered in vain; for example, he says, "Blessed is He forever and ever." or "Great is He and exceedingly praiseworthy," and the like so it will not be in vain.</p>	<p>רמב"ם הלכות שבועות פרק יב</p> <p>ולא שבועה לשוא בלבד היא שאסורה אלא אפילו להזכיר שם מן השמות המיוחדין לבטלה אסור ואע"פ שלא נשבע, שהרי הכתוב מצוה ואומר ליראה את השם הנכבד והנורא, ובכלל יראתו שלא יזכירו לבטלה ב, לפיכך אם טעה הלשון והוציא שם לבטלה ימהר מיד וישבח ויפאר ויהדר לו כדי שלא יזכר לבטלה, כיצד אמר ה' אומר ברוך הוא לעולם ועד או גדול הוא ומהולל מאד וכיוצא בזה כדי שלא יהא לבטלה.</p>
<p>5. <u>Rambam Hilchot Yesodei HaTorah 6:1-2</u></p> <p>א. Anyone who destroys one of the holy and pure Names by which the Holy One Blessed be He is called, receives lashes by the law of the Torah, for it says, in reference to idolatry, "and you shall obliterate their names from that place. You shall not do this to Hashem, your G-d." (Parshat Re'eh 12:3-4).</p> <p>ב. There are seven Names the Name written יו"ד ה"א ואל"ו ה"א, which is the Ineffable Name, or those which are written ואל, אל, ואלהים, ואלהי, ושדי, וצבאות, anyone who erases even one letter of these</p>	<p>רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ו</p> <p>הלכה א כל המאבד א שם מן השמות הקדושים הטהורים שנקרא בהם הקב"ה לוקה מן התורה, שהרי הוא אומר בעבודת כוכבים ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא תעשו כן לה' אלהיכם ב.</p> <p>הלכה ב ושבעה שמות הם, השם הנכתב יו"ד ה"א ואל"ו ה"א והוא השם המפורש, או הנכתב</p>

<p>names of these seven receives lashes.</p>	<p>אדני, ואל, אלוה, ואלהים, ואלהי, ושדי, וצבאות, כל המוחק אפילו אות אחת משבעה אלו לוקה.</p>
<p>6. <u>Rambam Hilchot Yesodei HaTorah Chapter 6</u></p> <p>The general attributes with which the Holy One, Blessed be He is praised, such as Merciful, Gracious, the Great, the Mighty, and the Awesome, the Trustworthy, Jealous and Strong, and so forth – they are [to be treated as would be] other holy scriptures, and it is permissible to erase them.</p>	<p><u>רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ו</u></p> <p>שאר הכינויין שמשבחין בהן את הקב"ה כגון חנון ורחום הגדול הגבור והנורא הנאמן קנא וחזק וכיוצא בהן הרי הן כשאר כתבי הקדש ומותר למוחקן.</p>
<p>7. <u>Rambam Hilchot Yesodei HaTorah 6:8</u></p> <p>[Regarding] Holy Scriptures - all of them, and their commentaries and elucidations – it is prohibited to burn them or to actively destroy them. One who actively destroys them receives Makkat Mardut [Lashes for rebellion]. This is said in reference to Holy Scriptures that a Jew wrote in holiness. However, [if] a Jewish heretic wrote a Torah scroll, we burn it with the Names therein, for he does not believe in the sanctity of the Name, and did not write it for its [holy] purpose; rather, he chooses to think that these are like any other words. Since this is his mindset, the Name has not been sanctified, and it is a Mitzvah to burn it so as not to lend credence to heretics or to their actions. However, [if] a non-Jew wrote the Name, we hide it; so too, Holy Scriptures that were out or that were written by a non-Jew should be hidden.</p>	<p>רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ו:ח</p> <p>כתבי הקדש כולן ופירושיהן וביאוריהן אסור לשורפם או לאבדם ביד והמאבדן ביד מכין אותו מכת מרדות, במה דברים אמורים בכתבי הקדש שכתבם ישראל בקדושה אבל אפיקורוס ישראל שכתב ספר תורה שורפין אותו עם האזכרות שבו, מפני שאינו מאמין בקדושת השם ולא כתבו לשמו אלא שהוא מעלה בדעתו שזה כשאר הדברים והואיל ודעתו כן לא נתקדש השם, ומצוה לשורפו כדי שלא להניח שם לאפיקורוסים ולא למעשיהם, אבל עובד כוכבים שכתב את השם גונון אותן, וכן כתבי הקדש שבלו או שכתבן עובד כוכבים יגנוזו.</p>
<p>8. <u>Responsa Tashbetz Volume 1 Chapter 2</u></p> <p>[The Rambam] implies that, at least by Rabbinic law it is forbidden to destroy Holy Scriptures even if they do not contain Names.</p>	<p>שו"ת תשב"ץ חלק א סימן ב</p> <p>ומשמע ודאי מדרבנן מיהא אסור לאבדן אע"פ שאין בהם אזכרו'</p>
<p>9. <u>Rambam Hilchot Shavuot 2:2</u></p> <p>Whether one has sworn, or another has adjured him in the Select Name, or in one of the substitutes – for example, he swore by <i>He whose name is Merciful, He whose name is Gracious, He whose name is Slow to Anger</i>, and such, in any language, this is a full oath.</p>	<p><u>רמב"ם הלכות שבועות פרק ב הלכה ב</u></p> <p>אחד הנשבע, או שהשביעו אחר בשם המיוחד, או באחד מן הכינויין כגון שנשבע במי ששמו חנון, ובמי ששמו רחום, ובמי ששמו ארך אפים, וכיוצא בהן בכל לשון הרי זו שבועה גמורה</p>
<p>10. <u>Shulchan Aruch OC Hilchot Birkat Hapeirot 215: 4</u></p> <p>Whoever says an unnecessary blessing takes the Divine Name in vain and is comparable to one who swears in vain; it is forbidden to respond Amen [to such a blessing].</p>	<p><u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רטו:ב-ד</u></p> <p>כל המברך (יח) ברכה שאינה צריכה, הר"ז נושא שם שמים (יט) לשוא, והרי הוא (כ) ו כנשבע לשוא * (כא) ואסור לענות אחריו אמן.</p>

לידידי הרב גמליאל בק"ק שאנלאנק.

מה דרצה מעכ"ת לחדש לדינא במי שנסתפק אם בירך אם לא דקיי"ל בשי"ע/או"ח/ (סי' ר"ט) דאינו מברך לא בתחילה ולא בסוף חוץ מבהמ"ז שהוא מה"ת דמ"מ גם בשאר ברכות יחזור ויברך בלשון לעז למ"ש השי"ך יו"ד (סי' קע"ט) דשם בלשון חול אינו שם ומותר למוחקו ולמה דקיי"ל דאפילו בהמ"ז נאמרה בכל לשון, כדאיתא בשי"ע/או"ח/ (סי' קפ"ה) א"כ גם בספק יברך בלעז דאין בו חשש ברכה לבטלה ואינו עובר משום לא תשא.

אין דבריו מכוונים להלכה כלל וכלל דמה דפשיטא למעכ"ת דשם בלשון לעז אינו עובר משום לא תשא, אינו כן, דהא הרמב"ם (פ"ב ה"ב מהל' שבועות) כתב וז"ל אחד הנשבע או שהשביע בשם המיוחד או באחד מן הכנויין כגון שנשבע בשמו חנון וכו' וכיוצא בהם בכל לשון הרי זה שבועה גמורה עיי"ש, ומבואר דכך הדין בכל השבועות הן שבועות בטוי שאזהרתיה מולא תשבעו בשמי לשקר הן בשבועות שוא דאזהרתיה מלא תשא, הרי להדיא דאף דמזכיר השם בלעז הוי ג"כ בכלל לא תשא, וכ"מ בתשובת הרשב"א (סי' תתמ"ב) שכתב דפרשת סוטה דנאמרת בכל לשון היינו חוץ מהשם שצריך לומר בלשון הקודש דהא בעינן שם המיוחד עיי"ש, משמע דוקא היכי דבעינן שם המיוחד, בזה לא מהני אלא בלה"ק = בלשון הקודש = אבל בשאר שבועות דבכנויין סגי אפשר ג"כ בלשון לעז.

ומ"מ אין מזה סתירה לדברי השי"ך הנ"ל ד"ל דאף דהוי שבועה בשם מ"מ מותר למחקו, ד"ל דשם בלשון לעז הוי כמו כינויים דמותר למחקו חוץ מאותן שבעה המפורשות פ"ד דשבועות ומ"מ הנשבע בהן הוי שבועה כדקתני במתניתין ובכל הכינויים, הכי נמי יש לומר דשם בלשון לעז מותר למחקו ומכל מקום הוי שבועה בשם.

וכיוצא בזה כתבו הריטב"א והר"ן הובא בכ"מ (סוף פ"ו מהל' יסודי התורה) דמלך ומלכים האמורים בדניאל וכן שלמה האמור בשיר השירים דאמרינן דהוי קודש היינו לענין זה דהנשבע בהם הוי נשבע בשם, אבל מ"מ מותר למחקו.

וכן מצאתי בתשב"ץ (ח"א ס' ב') וז"ל האזכרות מתורגמות מותר למחקו לפי שאין איסור למחוק אלא ז' שמות המפורשים בפ' שבה"ע, = שבועת העדות = ואלו היה אסור למחוק תרגום שלהם היה יותר מזה, ולא עדיף תרגום שלהם משארי כנויות דמותר למחקו, והרמב"ם ז"ל כתב כי השמות שהם בשאר לשונות דינם ככנויים לענין שבועה עכ"ל והיינו ממש כמ"ש.

ואף דהש"ס מדמי מחיקה לשבועה כדאמרינן פ"ד דשבועות למימרא דחנון ורחום שמות נינהו וכו' צ"ל דמ"מ לפי מה דמשני התם דנשבע במי שהוא רחום זה בעצמו בכל הכנויים ובשם בלשון לעז דאף דהשם בלעז אינו שם בעצמו, מכל מקום הכוונה למי שקוראים אותו כן בלשון לעז.

ואחרי דברנו דנשבע לשוא בלשון לעז עובר משום לא תשא, הי"נ לענין ברכה שאינה צריכה דעובר משום ל"ת, אם מברך בלשון לעז/לעז/ ג"כ עובר בל"ת, ואף דבמזכיר שם שמים לבטלה נראה מלשון הרמב"ם סוף הלכות שבועות ממ"ש אלא אפי' להזכיר שם מהשמות המיוחדים אסור וכו' משמע דבכנויים ליכא איסורא, [ולישנא דהרמב"ם שם משמות המיוחדים איני מבין דהא לכאורה שם המיוחד לא הוי רק שם הוי" ב"ה לחוד, ואולי הכוונה שמות המיוחדים היינו כנויים מה שהם שמותיו של הקב"ה כמ"ש הרמב"ם (רפ"ו מהל' יסודי התורה) שם משמות הקדושים והטהורים שנקרא בהם הקב"ה וכו' ושבועה שמות הן וכו' ובא למעט רחום וחנון דאין נקרא בהם הקב"ה אלא שהם מדותיו שהוא רחום וחנון ולגבי שבועה הוא דחייב, דנשבע במי שהוא חנון] מכל מקום לענין ברכה שא"צ = שאינה צריכה = דנפקא לן מאזהרה דלא תשא חמיר בזה דגם שם בלשון לעז אסור דמברך למי ששמו כן בלשון לעז.

ואף דלשיטת תוס' ברכה שא"צ קיל יותר מהזכרת שם לבטלה דהא ס"ל לתוס' דמברך ברכה שא"צ הוא רק איסור דרבנן, מ"מ להרמב"ם חמיר יותר, ואל תתמה, דהא חזינן דמברך ברכה שא"צ עובר בל"ת ואלו במזכיר שם בחינם מבואר ריש תמורה דליכא אזהרה אלא איסור עשה, את ד' אלקיך תירא, וכן מבואר בלישנא דהרמב"ם סוף הלכות שבועות, דבהלכה ט' כתב השומע הזכרת שם מפי חבירו לשוא או שנשבע לפניו בשקר או דבירך ברכה שא"צ שהוא עובר משום נושא שם ד' לשוא הרי זה חייב לנדונו, ואח"כ בהלכה י"א כ' לא שבועת שוא בלבד אסורה אלא אפילו להזכיר שם מהשמות המיוחדים לבטלה אסור, הרי דמברך ברכה שא"צ כ"ל לה בפשיטות בחדא מחתא עם נשבע לשוא, וא"כ דחמיר שפיר י"ל דאפילו בלשון לעז הכי הוא, דמשמע דחד דינא אית ליה למברך ברכה שא"צ עם נשבע לשוא, מדכ"ל להו בחדא בבא, כנלענ"ד.